

Núm. 49 • Any XII • Setembre 1996

Butlletí dels Lluïsos

Els Lluïsos d'Horta, als Jocs Olímpics d'Atlanta 1996

Centre Parroquial d'Horta

Feliu i Codina, 7 i 9 • Tel. 427 73 27 • 08031 Barcelona

consiliari

Tornem-hi!

La vida és bonica perquè es renova.

Vam celebrar amb il·lusió i força participació la nostra festa anyal de Sant Lluís Gonçaga. I, després de les vacances i en el marc de la festa major de la nostra barriada (quan escrivim aquestes línies), ens disposem a iniciar el nou curs.

Són molts els esforços i col·laboracions que fan possible la vida esponerosa del nostre Centre Parroquial. Des d'ara, el nostre agraïment als que la

fan possible amb llur participació entusiasta i col·laboració constant. Tots farem una vegada més que la vida sigui encara més bonica perquè justament entre tots la renovarem i ajudarem que molts d'altres trobin més sentit a la seva vida i tinguin més ganes de viure-la.

Molts ànims a tothom, i que dia a dia fem del nostre Centre un casal d'activitats, bona harmonia i grata convivència on tots trobin el regust i el caliu de tants anys de servei humà i cristià dels nostres *convilatans*.

És així com la nostra vida es renovarà i ens reïnovarà. És en aquest sentit que ens diem contents i esperançats: Tornem-hi!

Germà Antoni Palom
Consiliari

sumari

- 02 / Consiliari / *Tornem-hi* / Germà Antoni Palom
- 03 / Tennis de taula / *Jocs Olímpics i ascens* / Secció de Tennis Taula
- 04 / *Festes de Sant Lluís* / Dora Serra
- 06 / Els socis / *Ha mort el senyor Carbonell / L'Erènia i en Marc / Les petites de la Casa* / Dora Serra
- 07 / Infantesa / *Raconet del soci infantil* / Carmina
- 08 / Excursionisme / *Jaca, Gavarnia, Ansó / Gorges de la Fou* / Pilar Martí

- 10 / Manualitats / *En quin país cantem* / Montserrat Jaimejuan
- 11 / Entrevistes / *Ricard Solé i Solé* / Dora Serra
- 14 / Fotografia / *Tertúlies, exposicions, premis* / Grup fotogràfic
- 16 / Esbart Folkloric / *Ballada commemorativa i més actuacions*
- 18 / Records d'altres temps / *Coses del Barça d'abans i d'ara* / Pere Solé i Sans
- 21 / Vivències / *M'agrada recitar poesies* / Joan Homar i Gibert
- 22 Cultura / *Universitat Catalana d'Estiu* / Dora Serra
- 23 / *La mort de Fabra* / Joan Alavedra

tennis de taula

Jocs Olímpics i ascens

Atlanta 1996. El Centre Parroquial d'Horta també va ser als Jocs Olímpics d'Atlanta!

En Josep Maria Miró fou designat per la Federació Internacional de Tennis de Taula per actuar com a àrbitre als Jocs Olímpics d'Atlanta. (Vegeu la foto de la portada d'aquest número.) Aquest privilegi només el van tenir 36 àrbitres de tot el món; d'aquells 36, n'hi havia 9 procedents d'Europa, i, d'aquells 9, un era d'Espanya: en Josep M. Miró, de la secció de Tennis Taula del Centre Parroquial d'Horta.

Del món del tennis taula espanyol, en Miró va ser l'únic representant, ja que cap dels jugadors espanyols no es va classificar.

La seva feina com a àrbitre a Atlanta va ser d'allò més bona, ja que el dia 31 de juliol del 1996 va ser designat com a àrbitre principal per dirigir la Final Individual Femenina dels Jocs Olímpics. Aquella final la van poder veure en directe pel Canal + molts hortencs i membres de la nostra secció de Tennis Taula.

Dita final, a més de molt renyida, va ser molt es-

tressada, ja que era l'única que disputaven dos països. (Les altres finals, curiosament, les van disputar jugadors del mateix país.)

La final —a la qual va assistir el president del COI, senyor Samaranch— es va interrompre en el tercer joc a causa d'una petita "baralla de banderes" que hi havia a una grada plena amb 5.000 espectadors. El motiu va ser que Taiwan no té bandera homologada i per això hi hagué una forta discussió entre un xinès taiwanès (de Taiwan) i un xinès continental (de la República Popular Xinesa). Van arribar membres de la policia nord-americana i es varen emportar els dos espectadors.

L'Esbart Folkloric d'Horta també va col·laborar a Atlanta, ja que li va deixar a en Josep Maria un vestit de català per a una festa que feien els àrbitres de tots els països. Un dels moments, el recull la fotografia que reproduïm en aquesta pàgina, jugant, a Atlanta, un campionat d'àrbitres de Tennis de Taula amb el vestit de català.

Com a curiositats, diguem que l'àrbitre d'Alemanya era un capellà catòlic de Múnic i que l'única jugadora que hi havia del Líban tenia vint anys i era mare d'un nen de deu.

—El dia que va esclatar la bomba —diu en Josep Maria— em va preocupar més la trucada telefònica de la meua família que el que havia passat, ja que jo era en una residència a deu quilòmetres del centre d'Atlanta i eren les dues de la matinada.

I afegeix:

—A part de parlar l'anglès, el que més vaig fer va ser beure coca-cola, ja que l'empresa que la fàbrica té la seva central a Atlanta.

Ascens a Primera Nacional

Gràcies a la tercera posició aconseguida a la fase final celebrada a Saragossa, el C.P. Horta T.T. ha pujat a la divisió de plata del tennis de taula espanyol: ha ascendit a Primera Divisió Nacional. Moltes felicitats a tots els seus components.

Secció de Tennis Taula

Festes de Sant Lluís

Dissabte 15 de juny de 1996, tarda. Al carrer Feliu i Codina s'ha tallat el trànsit de cotxes des de Salses fins a Chapí. Gran rebombori. Castells que anuncien Festes Extraordinàries. Altaveus potents que eixorden el veïnat. Jovent adalerrat que tragina taules, cadires, barreres i tota una colla d'andròmines. Senyores atrafegades que munten la seva paradeta: els coixinets de les puntes, les pastetes de confeccionar flors, els ganxets, les llançadores del frivolité...

Davant de can Caparrada ha començat un partit de tennis taula; enfront de la llibreria Iona han estès una catifa de gespa artificial i hi preparen les grosses bitlles per a la gran competició. Ran de façana del cafè, uns cavallets llueixen una petita mostra de les pintures dels nostres novells artistes. Les finestres i els balcons dels Lluïsos són oberts de bat a bat. Els llums ressalten la magnificència de totes les manualitats que estaran exposades fins al dia 24 a la sala del Tennis Taula. La sala Fòrum recull les fotografies del concurs de danses, juntament amb una mostra dels treballs dels socis de la secció. El bar bull d'activitat (s'està preparant la

xocolatada!). La sala del teatre no para de ser utilitzada matí i tarda per a celebració de festes escolars de fi de curs... La temperatura és alta. L'ambient és ple d'optimisme. Els petards esclaten dalt del cel.

Les Festes de San Lluís han començat.

Ens ha acompanyat tota la tarda, durant aquesta Festa al Carrer, una locutora del Canal 39. L'hem de felicitar perquè ha donat el toc de gràcia amb les seves curtes i encertades intervencions. Una bona animadora!

Diumenge 16. Les festes continuen. Gran ballada de sardanes a la plaça d'Eivissa. Cobla Les Rambles. La nostra plaça d'Eivissa és petita, però se'n treu gran partit: taules i cadires del diferents cafès, bancs per als vianants, tendes ambulants per als venedors ocasionals (amb permís pertinent de les nostres autoritats), entrada del Metro i rotllanes de sardanistes. Tothom hi té cabuda!

Tornem als Lluïsos, que hi ha el veredict dels dos concursos: el de danses (organitzat pel Grup Folkloric) i el de diaposi-

tives (concurs nacional que organitza cada any el Grup Fotogràfic). El jurat ha decidit ja! Diumenge que ve, repartiment de premis. Guanyadors? Ah, sorpresa!

Dos quarts de sis de la tarda. Comença el Festival de l'Esbart Folkloric d'Horta. El matrimoni Bayés-Bonany en fan la presentació. (No es podia trobar millor parella!) Petitons, infantils, juvenils, cos de dansa,

grup de pares i antics dansaires (avis) han participat en la festa que ha fet gaudir de valent a tots els assistents. L'enhorabona a tothom!

Divendres 21, St. Lluís. A les vuit del vespre, pregària eucarística. Un re-

duït nombre de socis s'ha reunit al voltant de l'altar per participar de l'eucaristia i recordar la figura del Sant, un jovenet jesuïta que va deixar família, benestar i estudis sacerdotals per dedicar-se a la perillosa tasca de socórrer malalts de peste, malaltia que s'encomanà i de la qual morí als 23 anys. (Parlar de sant Lluís Gonçaga [Mantua 1568 - Roma 1591] mereix un capítol a part.)

Sopar de germanor al cafè dels Lluïsos. També era reduït el nombre de participants! Però, vaja!, això no ens ha privat de fer xerinxola i passar-ho bé.

Diumenge 23, matí. Repartiment de premis del Concurs Nacional de Diapòsitives i del Concurs Social de Fotografies amb el tema "La Dansa", organitzat per l'Esbart. També hi ha hagut el passi de les diapositives presentades al concurs. Gràcies a tots els concursants que han participat tant en el primer com en el segon apartats. Els guanyadors del concurs social "La Dansa" han estat els nostres amics:

Apartat blanc i negre: Jaume Carninal i Daniel Comas. *Apartat de color:* Daniel Comas i Dora Serra. Enhorabona!

Diumenge 23, tarda. Representació de la comèdia de Francesc Lorenzo i Gàcia *El millor dependent del món*, pel Grup de Veterans. A l'entreacte, un grupet de dansaires ens ha deleïtat amb la interpretació de *Divertiments*. Una tarda agradable i festiva. L'encontre amb els veterans artistes de la casa sempre té molt bona acceptació. Es fa palès l'adagi castellà *quien tuvo y retuvo, guardó para la vejez*. Es nota la veterania i el bon saber fer dalt de l'escenari. Felicitats a tothom!

Amb aquest acte donem per acabades les Festes de Sant Lluís.

Dimarts 25. Desmuntar les exposicions de Manualitats i de Fotografia i a descansar fins al setembre. Bon estiu a tothom!

Dora Serra

els socis

Ha mort el senyor Carbonell

Ha mort el senyor Josep M. Carbonell i Sanvicente, soci núm. 165.

Així que la família Carbonell-Guindulain s'instal·là a Horta i hi muntà la primera botiga de rentar roba a l'estil nord-americà (que permet que cadascú es renti la seva roba a la rentadora que escull), marit i muller prengueren contacte amb la Parròquia i, per afinitat amb la seva manera de pensar i obrar, s'associaren als Lluïsos.

Els dos s'oferiren per a col·laborar allà on calgués. La Carme ha fet de taquillera en les sessions de cinema infantil una pila d'anys. En Josep Maria, estudiós i apassionat de la Bíblia, es preparà per a ser diaca de la diòcesi de Barcelona. Una colla d'anys va treballar en la delicada feina de donar l'últim adéu als moltíssims difunts de la nostra ciutat.

Un atac de cor, tres dies abans de la celebració de les seves noces d'or, li acabà el llarg pelegrinatge per aquest món.

Les seves moltes virtuts quedaren reflectides en el sentit comiat que li rendiren família, amics i companys de feina.

Des d'aquestes ratlles donem el pèsam a la seva esposa i als seus fills i nets.

L'Erènia i en Marc

Els nostres socis núm. 293, Erènia Font i Revilla, i núm. 355, Marc Anton i Recasens, avui, dissabte 20 de juliol de 1996, han volgut segellar el seu amor amb el sagrament del matrimoni.

L'Erènia i en Marc fa una colla d'anys que s'ocupen de tirar endavant la secció de Teatre dels Lluïsos d'Horta. Quantitat

de joves i d'infants obeeixen les seves ordres i miren de dur a terme el seu ensenyament dintre del món màgic de l'art de Talia.

L'Erènia i en Marc se sentiren atrets per la similitud de gustos i fa temps decidiren unir les seves vides. Ara, en un acte oficial, ho proclamen a parents i amics.

Que el Senyor us faci forts en l'amor.

Les petites de la Casa

El nombre de socis del C.P.H. creix. Donem la benvinguda a les dues sòcies més petites:

Núm. 871, Clara Solé i Font, nascuda el 25 de juny de 1996, i

núm. 872, Silvia Pros Expósito, nascuda el 3 de juliol de 1996.

Ens agradaria que fossin, amb el temps, tan actives i servicials per als Lluïsos com ho han estat i ho són els seus pares, fins a arribar a la presidència. (No sempre l'hauria d'ocupar l'Enric Roig per manca de voluntaris!)

Felicitats, companyes sòcies!

Dora Serra

infantesa

Raconet del soci infantil

Hola, amiguets. Com esteu?

Aquí em teniu, un altre cop amb vosaltres, després de les grans vacances d'estiu.

Dues bones obres. Avui us parlaré de dos fets simpàtics que van passar ja fa molt de temps.

Un senyor que es deia Josep M. Ferrer Callis va explicar en un diari de Barcelona

com un jove desconegut, en plena carretera, havia fet 80 quilòmetres (a peu?) per anar-li a buscar una peça d'automòbil perquè pogués continuar el viatge.

Un altre senyor, Antoni Balcells, que tenia 66 anys, va salvar de morir ofegat al mar el filllet d'un matrimoni suec, a la platja de Lloret, davant de molta gent.

Són bons exemples a imitar. Mireu de fer una bona obra cada dia, encara que no sigui tan espectacular, encara que sigui petita.

Endeivalles. Mulladaestic i atrafegada vaig tot el dia, i si no fos per mi, mut estaria.

Solució: La llengua.

Jo començo tenint "po", i també tinc una "ma". Em treuen la pell i em mengen i no puc mai protestar.

Solució: La poma.

Tinc cap, però no tinc peus, i fuges així que em veus.

Solució: La serp.

Sabeu...? ¿Sabeu que una puça famolenca pot saltar 14.000 cops en un dia quan busca un àpat de sang?

¿Sabeu que una papallona nocturna, emperador mascle, pot olorar la seva femella fins a 11 quilòmetres de distància?

¿Sabeu quina és la construcció més alta de Catalunya? És la torre de Collserola, que té 288 metres d'alçada. Va ser construïda per als Jocs Olímpics de Barcelona de l'any 1992.

Carmina

excursionisme

Jaca, Gavarnia, Ansó

Avui —dissabte 25 de maig de 1996—, com sempre, la nostrada trobada és davant de l'església de Sant Joan d'Horta, i aquest cop és per anar a passar tres dies a Jaca i visitar les comarques veïnes.

Sortim d'Horta a les 7 del matí; tots som puntuals. El dia està serè; crec que el temps ens acompanyarà. Hi anem tots il·lusionats per veure o reveure el Pirineu.

Quan arribem a l'àrea de Lleida fem una parada per esmorzar. El camí és llarg; no podem entretenir-nos. En arribar a Osca, ja trobem que comença a canviar la panoràmica; es veuen algunes muntanyes amb neu.

Arribem a Jaca a l'hora del dinar; com que ja tenim gana, fem acte de presència al menjador. A la tarda anem a Candanchú; per tot arreu veiem l'aigua que s'escorre muntanya avall per anar a parar al riu. Amb la calor que fa es desglça la neu, i això és motiu de veure tants saltants d'aigua.

Candanchú es veu desert; hotels i botigues estan tancats. Nosaltres fem unes fotografies i anem a Canfranc. Vaja, també trobem que està desert, i l'estació del tren abandonada, bruta i mig ensorrada. Però hi veiem un tren; no sabem on va.

Tornem a l'hotel. Després de sopar anem a fer una passejada; ja bona temperatura. Hem d'anar a dormir, que demà també hem de matinar.

L'endemà —diumenge 26 de maig— anàrem a Gavarnia (poble de Gascunya, Occitània, França), a veure el Circ de Gavarnia. Aquesta muntanya fa paret amb el parc de la vall d'Ordesa (Aragó) i té 1.357 m d'altura. A mida que ens anem acostant a la frontera, el temps va variant; trobem boira, però, com que som un grup de persones molt il·lusionades, no ens desdím i

continuem el nostre camí.

Passem pel coll del Portalet. Quina meravella de muntanyes nevades! No podem resistir la temptació i parem una estona per tocar la neu. Ja surten les màquines fotogràfiques i també les "gravadores mentals" per a tenir un bon record del que veuen els nostres ulls. Això no es veu sempre!

Continuem el nostre camí. Passem, entre anar i venir, forces ports de muntanya. Moltes pujades i baixades; la carretera és molt estreta, té força revolts; sort que el nostre xofer és molt prudent i no va gaire de pressa. Com més avancem, més bonic trobem el paisatge; tot és gemat i verd.

Abans d'arribar a Gavarnia, ens diuen que no hi ha temps per anar a veure les cascades amb els burrets. Hem de conformar-nos veient-les de lluny. Alguns han tingut un desengany, ja que volien fer una cursa per veure qui hi arribava primer, a les cascades. Però les circumstàncies i el rellotge, que ens marca el temps, ens diuen que ho deixem per un altre dia.

Després de dinar ens queda una estona per assaborir la bellesa que ens ofereix la natura.

De tornada, per no trobar tants revolts, agafem un altre camí, cosa que també ens ha agradat. Hem passat per Lorda (Lourdes). Ens hauria vingut de gust fer-hi una visita, però, com sempre, el rellotge ens diu que no pot ser.

En passar-hi, hem dit una petita oració a la Mare de Déu.

Al dia següent —dilluns 27 de maig— al matí, anem a Hecho, un poble molt antic i típic de muntanya, curiós per les seves xemeneies. Després anem a visitar el poble d'Ansó, més o menys igual que Hecho, però, això sí, té els carrers molt ben empedrats. L'església està ben conservada. El capellà ens até molt bé i ens ve a obrir la porta i ens fa una explicació dels sants que hi ha i de la seva història.

Ens ofereix —mitjançant 200 pessetes— la visita del museu que va fer ell a la sagristia i a les golfes; un museu de coses molt antigues. Ens diu que gràcies a un senyor català que va fer un donatiu de

200.000 pessetes, va poder engrandir-lo i fer l'escola nova. Amb les explicacions que ens fa de manera molt diplomàtica, sembla que ens inviti a fer un gest també nosaltres.

Després de fer un recorregut per veure el poble, tornem a Jaca a dinar.

Ja s'ha acabat la nostra estada aquí. Ara, a fer uns quants quilòmetres i cap a casa. Anem bé de temps i estem de sort perquè trobem les carreteres força lliures de cotxes.

Fem una breu parada per descansar tant el cotxe com el xofer, i per estirar les cames nosaltres.

Arribem a Horta tots bé i contents pel que hem vist i per la bona harmonia que hi ha hagut.

Pilar Martí

Gorges de la Fou

Ja hem acabat el curs de les Manualitats. Com cada any, es fa l'última excursió de la temporada.

Aquesta vegada —és el dissabte 8 de juny de 1996— es fa al Vallespir, a visitar-hi les Gorges de la Fou, situades entre Ceret i Prats de Molló. Hi anem en dos autocars i, com sempre, sortim d'Horta amb ganes de passar un dia agradable. Fem una parada per esmorzar. Com que hem de fer bastants quilòmetres, tot som puntuals.

Deixem l'autopista per anar per carretera; no és tan avorrit. Gràcies a la pluja que ha caigut aquesta primavera, els arbres són més verds. El camí és bonic. Trobem molts boscos. En passar per Ceret, capital de la comarca, veiem molts cirerers. És el país de les cireres; se n'hi cullen moltes tones. Nosaltres ens quedem amb les ganes de collir-ne i de menjar-ne.

Fem camí cap a Prats de Molló. Abans trobem una desviació que ens portarà a les Gorges. Ja hi som. En entrar, ens donen un casc. Semblem paletes; estem tot afavorits, però ens fa molta calor.

El camí es d'un quilòmetre de caminar; en entrar es nota fresca; el camí és estret: un metre aproximadament. El terra és de planxa, amb forats; està protegit per un

cable per cada costat.

El riu, el mateix el tenim a sota que pels costats. Hi ha moltes cascades que, junt amb les gorges, impressionen una mica. De tant en tant es troben unes escales, per cert, bastant dretes, per igualar el desnivell de la muntanya. Les escales també són de planxa. Sort del casc, perquè hi ha trosos on cau l'aigua.

També hi ha uns bancs per seure una estona. En començar a caminar, es nota fresca, però quan arribem a dalt, tenim calor; no ens n'adonem i anem pujant, el pas és estret i les gorges són molt altes i pujar tantes escales fa venir calor, sobretot amb el casc posat. Una gran meravella de la natura.

Tornem a l'autocar i ja ens dirigim a Prats de Molló. Llàstima que, aquí, no tenim gaire temps per fer-hi una visita. Encara ens falta camí per arribar a Molló, on dinarem.

Ja pugem el coll d'Ares. Aquí hi ha algunes parts de la muntanya on quasi tot és

groc: ginesta i gatosses ens alegren la vista. Després de baixar del Coll, ja no falta gaire per arribar a Molló.

Tots ja portem la gana feta. En arribar al restaurant no ens hem d'esperar per dinar. Ens serveixen entremés variat d'embotits, arròs, i carn a la brasa amb patates, gelat, fiam i cafè. Un bon àpat.

Després de dinar anem a Camprodon. Aquí ha estat un llàstima que, per culpa dels carrers tan estrets, l'autocar no pot maniobrar com cal, i perdem llàstimosament l'estona de què disposem. No hem pogut baixar del cotxe. Tots esperàvem anar a comprar galetes i a fer gasto a la *focineria* (cansaladeria). Què hi farem! Una altra vegada serà.

Hem arribat a Horta sans i estalvis, cosa molt important. I fins la pròxima excursió, que serà el curs que ve.

Pilar Martí

manualitats

En quin país cantem?

El dia de Sant Jordi, 23 de març de 1996, al vespre, vaig anar a veure i escoltar en Joan Manuel Serrat al Palau Sant Jordi. Vaig trobar l'actuació, molt acurada i treballada, com totes les d'en Serrat. Deu ser que a mi m'agrada molt?

El públic el va aplaudir amb ganes i, com sempre, no deixaven acabar el concert. Els aplaudiments eren per a en Serrat, sí, però també per a la nova cançó catalana i els seus cantautors.

En entrar al Palau, em van donar un fulletó de l'ACIC, Associació de Cantants Intèrprets Professionals en Llengua Catalana. Gràcies a aquell fulletó m'he assabentat d'un munt de coses. Les preguntes que conté dit fulletó sembla que vulguin sacsejar la consciència endormiscada de la majoria de catalans.

¿Sabeu que els cantants en llengua catalana van ser arraconats a les emissores de ràdio i televisió de la Generalitat des del seu inici?

¿Potser perquè ells sols van tenir la força per unir un poble? ¿Potser perquè eren més populars que els dirigents polítics? ¿O potser perquè les seves idees polítiques no convenien?

¿Sabíeu que l'emissora de la Generalitat RAC 105 (que jo escolto bastant) només programa dues cançons en català per hora... i no tot el dia (ara m'hi fixaré), i que la resta són cançons en anglès?

Si recorreu Europa en cotxe, sols escoltant la ràdio podreu saber en quin país sou i quina llengua s'hi parla, perquè aquella és la llengua en què majoritàriament es canten les cançons emeses. A Catalunya, dissortadament, no és així.

Enhorabona, Serrat! Gràcies pel tribut que ofereixes amb aquest espectacle a la gent que va fer possible la nova cançó, per apropar-nos una part de la nostra història recent i per les teves cançons.

Montserrat Jaimejuan
(Classes de català)

Ricard Solé i Solé

Nascut el 25 de desembre de 1939,
Ricard Solé i Solé és el
soci núm. 49 del Centre Parroquial d'Horta

En Ricard va néixer molt lluny d'Horta. Va triar l'illa de Cuba, i el dia de Nadal de l'any 1939 nasqué a la "Colonia Española de Santiago de Cuba". Ens diu que Santiago és la segona capital de l'illa; la primera és l'Havana. Entre aquestes dues ciutats hi ha una certa rivalitat com passa quasi a tots els països. Entre nosaltres, Madrid-Barcelona; als Estats Units, Washington-Nova York; al Brasil, Rio de Janeiro-São Paulo. (Al Brasil ara tenen Brasília, però això ja és una altra història.)

—Com va anar això de néixer a Cuba?

—El meu pare, fill d'Horta, hi va ser portat pel seu padri a l'edat de 13 anys. Va començar a treballar amb els parents en un negoci de roba d'home. Quan va ser major d'edat i de seny es va associar amb alguns altres espanyols i s'establiren pel seu compte. Tenien un edifici força gran on hi havia el departament de fabricació i el departament de vendes, al major i al detall.

—També era de confecció, el negoci?

—Sí. Confeccionaven roba masculina, des de les samarretes, passant per camises, fins americanes i abrics. Tenien mercat per tot Cuba. ¿Recordes can Vilardell, d'aquí, a Barcelona?

—Sí, a la via Laietana, on ara hi ha el quarter general de la policia.

—Doncs el negoci del pare era, si fa no fa, de la mateixa envergadura que can Vilardell.

—I la mare, era cubana?

—La mare també era filla d'Horta. Es varen casar per poders durant la guerra d'Espanya. El meu avi, el sogre de la mare, va ser el representant del nuvi. La mare viatjà cap a París i d'allí aixecà el vol cap a Cuba, on l'esperava el marit.

—I al cap d'un temps prudencial, neix el nen...

—I després de quatre anys arriba la nena.

—Ja tenen la parelleta. Ara, a fer-los créixer i educar-los. Vas a escola...

—Als 5 anys començo com estudiant al "Colegio de Dolores", una escola regentada pels jesuïtes. Faig els estudis primaris i el batxillerat superior. Acabo els estudis — em *graduó*, com diuen allí — als 17 anys amb una d'aquelles cerimònies tan pomposes que saben organitzar els americans. Vestit negre, corbata de *pajarita*, acompanyat de la mare amb vestit llarg... Tot molt solemne i cerimoniós, rebo la medalla de *graduado*. Per cert, la meua *graduació* ja va ser menys solemne del normal perquè en aquells dies Cuba ja estava bastant revolucionada. Fidel Castro i els seus homes guerrejaven per Sierra Maestra. El Fidel és un antic alumne del meu col·legi; és advocat.

—El vas arribar a conèixer?

—Sí. Havia vingut a fer-nos alguna conferència com a convidat d'honor després de tornar del primer exili. Eren actes extraordinaris que celebrava l'escola els divendres a la tarda, després d'hissar la bandera.

—A veure, com va tot això dels divendres?

—El divendres a la tarda era de mitja festa perquè s'acabava la setmana escolar. Sortiem al pati a cantar l'himne de Cuba mentre era hissada la bandera. Després, cap a casa fins al dilluns següent. Les classes començaven a les 7 del matí. Missa a les 8; esmorzar a les 9. Classe fins a l'hora de dinar, que era a les 12. De 2 a 4 de la tarda, classe, i després, cap a casa. Sopar a les 7 del vespre i a dormir abans de les 9. Es tot un altre ritme de vida, ben diferent del d'aquí.

—Segurament que el clima marca les pautes.

—És possible. És clima tropical. Les temperatures van: des dels 40° a l'estiu fins als 18° a l'hivern, com a mínim.

—Has viscut la tragèdia d'algun cicló o tornado?

—A Santiago no n'arriben mai, de ciclons. Santiago està envoltada de muntanyes i l'entrada del port és molt tancada. Sí que he suportat ràfegues de vent que s'emportaven teulades... Diuen que si un dia hi entra un cicló, arrasarà tota la ciutat perquè quedarà emprisonat i no podrà expandir-se. La badia de Santiago no deu tenir més de mig quilòmetre d'amplada. Els antics espanyols colonitzadors van construir-hi un castell per protegir l'entrada de la badia; en diuen El Morro. Amb unes grans cadenes barraven el pas al port. No als ciclons, ehl, sinó als vaixells forasters. També barren el pas als taurons, que n'hi ha molts en aquelles aigües. Les platges de Santiago estan totes protegides per unes tanques de fusta amb suport de palmera i tela metàl·lica, per evitar que se'n coli cap.

—Aquella pel·lícula que es deia "Costa de tiburons" va ser filmada prop de Santiago?

—La van filmar a l'estret que queda entre la punta sud de l'illa de Cuba i l'illot de Pinos, on es troba la presó més gran del país.

—Ja que parles de presons, tornem a

Fidel Castro i els seus guerrillers. ¿En saps alguna anècdota d'aquelles que no s'escriuen en els llibres d'història?

—Puc explicar la meua història particular. Fidel Castro, ja de jove, era un maraño. El govern el va exiliar. En un canvi de règim hi hagué amnistia i el deixaren tornar. Fou quan el vaig conèixer, un divendres, a l'escola. Després va tornar a ser exiliat i perdonat diverses vegades. Un matí que encara érem al llit, vàrem sentir un tiroteig prop de casa. Els guerrillers havien

assaltat el quarter de la *guardia civil*. Foren enxampats, vençuts i emprisonats. Fidel Castro va escapar. El bisbe de Santiago el va amagar a casa seva, salvant-lo d'una mort segura perquè imperava la llei de fugues. Quan el govern va ser més tolerant, el bisbe entregà Fidel, el qual tornà a ser emprisonat. Això passava el 1952 o 53. La gran revolució no arribà fins el 1957, el meu últim any d'escola. Els guerrillers s'anaven organitzant amagats a les muntanyes, on

era difícil capturar-los. A més a més, el poble els ajudava, els recolzava. Batista i els seus seguidors se les veien negres. Hi havia toc de queda. A les 8 del vespre. Els cotxes patrulla anaven pel carrer amb metrallera disposats a disparar al més mínim moviment sospitos. Un dia, uns quants nois de l'escola ens vam escapar. Volíem visitar un company que era a l'hospital. Fèiem gresca pel carrer. Un cotxe patrulla ens donà l'avis de parar i no el sentírem ni el

veiérem. Quan ens en vàrem adonar, ja tenien l'arma carregada a l'espatlla a punt de disparar. Vàrem demanar perdó i donàrem tota mena d'explicacions. Acabaren acompanyant-nos fins a la porta del col·legi i s'esperaren fins que ja érem dintre, per assegurar-se que no els havíem enredat.

—Com comença a ser Història la revolució?

—Davant del meu col·legi hi havia una ferreteria on es venia de tot: des de claus fins a armes bèl·liques. Un company de classe mirava el carrer des de la finestra i ens alertà: "Els boy scouts roben la ferreteria." (Ell creia que eren escoltes perquè portaven l'uniforme molt semblant, quan, en realitat, eren els guerrillers que robaven armes.) La gran força aèria de Batista, un hidroavió, es posà en moviment.

Volava pel damunt dels terrats on s'havien camuflat els guerrillers, sempre ajudats pel poble. Hi hagué un gran merder! Jo crec que aquest és el moment que comença la Història de la Revolució Castrista amb majúscules.

—Tu i la teva família marxeu de Cuba arran d'aquests fets?

—No. Marxem de Cuba perquè el pare havia decidit jubilar-se i tornar cap a Horta, com anys abans havia fet el seu pare. El meu pare i els seus socis liquiden el negoci i, amb els papers en regla, ens embarquem cap a Europa. Arribats a Horta, anem a viure amb els avis, al carrer Chapí, i aquí m'estic encara.

—Tornes als estudis?

—Faig la carrera de pèrit industrial mecànic i la d'enginyer tècnic.

La família Solé i Solé, a Santiago de Cuba

—*Et nacionalitzes?*

—Vaig estar molts anys amb carnet de resident com a estudiant i passaport cubà. Com que m'havia reportat problemes per a viatjar fora d'Espanya, acabo nacionalitzant-me espanyol ara fa 9 anys.

—*Com vas a parar als Lluïsos?*

—Tota la família Solé era del Centre Parroquial d'Horta. Jo també ho seria. Aquí vaig fer la meua colla d'amics. Em vaig incorporar a les diverses activitats que hi havia aquells dies: jugo a futbol amb en Cisco Solé, en Foraster, en Bartomeus... Recordo la figura d'en Titaio, l'encarregat de les robes i les pilotes... També jugo amb l'equip de la Unió Esportiva d'Horta. Faig beisbol amb l'equip de Viladecans (no n'hi havia cap més a prop de casa) i també actuo al teatre dels Lluïsos, com a comparsa a la Passió i als Pastorets. Ah! També prenc part en les pel·lícules de l'Oest del C.P.H. Recordo els tips de treballar que m'havia fet els dies de Corpus, ajudant a confeccionar catifes de flors i muntant estacions de Viacrucis, no sé quin moment de l'any. Sé que a casa ens tocava muntar una de les últimes estacions: la creu. Havia confeccionat una creu amb uns troncs que pesava com un mort. Omplia tota la finestra, que era recoberta d'un drap morat.

—*Quines coses et diferenciaven més Cuba de Barcelona?*

—Els menjars, tot i que la mare ja ens havia acostumat a la cuina catalana. L'altre gran diferència era l'ambient de la joventut. Aquí eren immadurs a l'edat de 17 anys, quan a Cuba ja érem independents i amb una formació social i sexual molt avançada. Quan em vaig prometre amb l'Elvira, prometatge que va durar 10 anys abans no ens casàrem, no podia ni anar al cinema sense carabina, quan a Cuba feia anys que podia participar lliurement de totes les hores del dia i de la nit. Per exemple, els carnivals, molt semblants als brasilers, eren d'una llibertat absoluta per a nois i noies.

—*De totes maneres, no et vas traumatitzar.*

—No! Gens ni mica. M'he adaptat a tot.

—*Com vas a parar al Foment? Perquè tu i tota la família sou puntals d'aquella entitat.*

—Jo vaig al Foment quan hi van força colla dels meus amics de teatre. Quan als Lluïsos es comença a formar el Grup d'Estudis Teatral, hi ha un trencament entre tradicionalistes i avantguardistes. Els primers es retiren i continuen la seva tasca al Foment. Jo m'hi trobo bé i els acompanyo. Descobreixo en les llistes de socis que el meu avi és un dels fundadors de l'entitat. No estic tan lluny. Puc formar part de les dues societats. Vaig pels Lluïsos sempre que hi ha una ocasió avinent, com és anar a veure els oncles *teatrosos*, posem per cas. Posats a pertànyer a entitats d'Horta, he de dir que canto a la coral, el Grup Coral d'Horta. Si es presenta l'ocasió, estic disposat a actuar i col·laborar als Lluïsos en allò que se'm demani.

—*Ho tindrem en compte. No es pot deixar perdre una persona tan activa i social.*

Dora Serra

Fotografia

Tertúlies, exposicions, premis

Amb les festes de Sant Lluís donem per acabat el nostre curs 1995-1996. Durant el segon semestre hem portat a terme una bona llista de treballs, que detallem a continuació:

Tertúlies i sessions. Hem continuat fent les nostres tertúlies mensuals el segon disabte de cada mes, i hem fet tres sessions amb llum artificial.

Exposicions. Quant a exposicions, hem organitzat les següents:

Abril: *Barcelona ahir i avui*, cedida per l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, que recollia un grapat d'imatges de la ciutat de Barcelona tal com era abans i tal com és ara.

Maig: *Horta ahir i avui (3a part)*, obra de l'incombustible Jaume Caminal. Aquesta exposició ens tornava a omplir d'enyorança en veure els grans canvis, no sempre

50è aniversari.

Els guanyadors de dit concurs foren:

Daniel Comas (primer premi color),

Dora Serra (segon premi color),

Jaume Caminal (primer premi blanc i negre),

Daniel Comas (segon premi blanc i negre).

La segona part consistia en l'exposició col·lectiva dels socis del Grup Fotogràfic, amb obres força interessants.

Amb aquesta exposició es va tancar el curs.

Concurs de Diapositives. Els guanyadors del XXIV Concurs Nacional de Diapositives en Color han estat:

Angel Prat Pujol, de Puig-reig (premi d'honor),

Xavier Bayle Garcia, de Barcelona (primer premi),

Antonio Pulido Alcaide, de Viladecans (segon premi),

Carles Verdú Prats, de Barcelona (tercer premi),

Jaume Alargé Martin (primer premi social),

Jaume Caminal Serret (segon premi social).

I per al curs que ve, què? Per al curs que ve hi ha algunes coses previstes, però caldrà l'ajuda de tots per a fer-les.

El primer acte serà el ja tradicional Concurs Nacional de Fotografia en Blanc i Negre.

També tenim previst, per

al mes d'octubre, fer una exposició col·lectiva de fotografia en blanc i negre amb el tema *La festa major d'Horta 1996*.

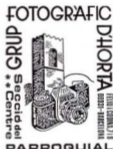
De cara al Concurs Social de Fotografia del mes de gener s'ha pensat, a part de les modalitats existents, de posar-hi un tema obligat que seria *Les activitats dels Lluïsos*. Per a fer-lo, caldrà acostar-se al Centre Parroquial d'Horta a retratar el munt d'activitats que s'hi fan cada dia.

encertats, que ha patit el nostre barri.

Juny: Exposició durant les festes de Sant Lluís, patró del Centre, amb dues parts ben diferenciades: una amb el tema "la dansa", i l'altra, amb obres dels socis del Grup Fotogràfic.

La primera —tema "la dansa"— corresponia al concurs de fotografia organitzat conjuntament amb l'Esbart Folklòric d'Horta, també secció dels Lluïsos, que enguany celebra el seu

Durant la tertúlia del mes de juny es va decidir els temes obligats de les tertúlies de l'any que ve. Aquest cop, i com a novetat, cadascú va proposar uns temes i després es van sortejar. Els "afortunats" van ser:

Pobles (octubre), *Felicita-ció de Nadal* (novembre), *Romànic* (desembre), *Trens* (gener), *Animals* (febrer), *Reixes* (març), *En ruta* (abril), *Feines del camp* (maig), *Retrat* (juny).

Grup Fotogràfic d'Horta

Festes del 50è Aniversari

Ballada commemorativa i més actuacions

El passat 16 de juny tingué lloc al Centre Parroquial d'Horta el festival de fi de curs, convertint-se aquest any en un acte estelar: Ballada Comemorativa del Cinquantè Aniversari de la fundació del nostre Esbart Folklòric d'Horta (1946-1996).

Cal, però, tenir en compte que ja molt abans d'aquella data, una altra generació havia posat la primera pedra damunt la qual es construí la casa de tots: L'Esbart. Fou entorn de 1929 i després de la guerra civil quan s'inicià la tasca de formació del Grup Folklòric d'Horta. A tots ells volem honorar i tenir des d'aquí un record entranyable i

agraït per la llavor que van sembrar.

Participaren en la ballada tots els grups de dansaires actuals: des del Preparatori fins al Cos de Dansa, passant pels grups Infantil, Juvenil i de Pares. Però, amb motiu de l'efemèrides, s'hi van afegir representacions d'antics dansaires de diferents èpoques, fins i tot els que, juntament amb el mestre Josep M. Castells, fundaren l'Esbart l'any 1946.

El festival va ser conduït amb molta simpatia pel matrimoni M. Rosa Bonany i Ferran Bayès. Amb la platea i l'armiteatre plens com feia temps que no es veia, la festa fou familiar. Durant la primera part, actuaren els grups més petits i els més veterans. Aquests últims ens demostraren la raó d'aquella dita que diu que allà on n'hi ha hagut, sempre en queda. Van fer-ho molt bé, donant una lliçó d'interpretació i saber estar. Els anys transcorreguts no han fet que oblidessin el que l'Esbart i el mestre Castells els havien ensenyat. Confiam que s'animin i ens permetin gaudir de les seves actuacions.

A l'intermedi es repartiren els corresponents records a totes les seccions dels Llui-

migdia, en el Centre, el repartiment de premis del concurs de fotografia convocat per l'Esbart amb el tema "La dansa". (Vegeu qui foren els guanyadors, a la secció Fotografia, pàgina 15, d'aquest número.)

A la tarda, participarem en l'obra de teatre preparada i realitzada pels ac-

tos, dansaires i col·laboradors que han participat en la vida de l'Esbart.

El senyor Antoni Anguela, com a representant de la conselleria de Cultura de la Generalitat, ens lliurà una placa commemorativa i ens encoratjà a continuar tan noble tasca com és la difusió de la cultura i folklore catalans.

La segona part va consistir en la posta en escena d'un hipotètic viatge de noces protagonitzat pels Jordis, la Mari Toni i la resta dels components de l'Esbart, ja que hi participaren tots els grups amb danses dels Països Catalans: València, Mallorca, l'Alguer, la Costa, el Pirineu..., escenificant-se cada contrada amb una dansa típica. Finalitzà la ballada amb uns versos del mestre Castells i un homenatge a la Senyera.

A més de familiars, amics i veïns, assistiren entre d'altres el senyor Joan Josep Freixas, de Benestar Social, i en Desideri Díez, que a més representava el regidor del Districte.

Va ser una festa molt emotiva. Es van retrobar diverses generacions de dansaires, compartint tots junts una afició: la dansa; els ballets, com es deia aleshores.

El propassat 23 de juny tingué lloc al

tors veterans dels Lluïsos.

El mes d'agost, un grup de dansaires del Cos de Dansa i del de Pares, tot passant unes vacances a la província de Terol, actuaren a la plaça del poble de Castielfabib, amb molt d'èxit. Ens diuen que, en contemplar la gentada que hi havia i el seu entusiasme, se'ls va fer una actuació memorable i amb desitjos de repetir.

El 7 de setembre, el Cos de Dansa farà un recital a Platja d'Aro, així com un llarg recital a Sant Sadurn d'Anoia l'11 de setembre. Aquell mateix dia col·laborarem, un any més, a la Festa Major d'Horta. Enguany, amb el Grup de Pares.

El 13 d'octubre els Pares actuaran a Thuir (França). El novembre està programada una actuació del Cos de Dansa al Foment Hortenc i també una conferència-taula rodona sobre el mestre Castells i la trajectòria de l'Esbart.

Finalment, volem agrair l'assistència i suport de les Entitats, amics i socis del Centre. Esperem retrobar-nos als propers actes. En començar un nou curs invitem a tots els que vulguin ser dansaires, principalment nois i noies, a inscriure's.

Bon Curs 1996/97 a tothom!

Daniel Comas/Albert Maymó

CAPÍTOL XLIX

Coses del Barça d'abans i d'ara

Crec convenient advertir que aquest capítol no és apte per a tothom. No és apte per a aquelles mestresses de casa que es queixen, rondinen i fins i tot tanquen el televisor quan el pobre marit gaudeix —o pateix— tot contemplant un partidet de futbol. No és apte per a vosaltres, simpàtiques mestresses de casa, perquè avui només es tractarà de futbol. Però us demano que tingueu l'amabilitat de girar full i traslladar-vos al darrer paràgraf perquè aquest sí que és per a vosaltres.

L'editorial de *Catalunya Cristiana* del passat 18 de juliol té per títol: *Fitxatges que costen milers de milions*, i comença l'article com segueix:

Es raonable que els grans clubs de futbol ens martellegin aquest estiu amb notícies contínues de milers de milions esmerçats en fitxatges internacionals? Diem justament aquest estiu, és a dir, quan paral·lelament ens arriben informacions que fan témer pel futur de les pensions... Quan molts representants sindicals es manifesten contra les primeres mesures econòmiques restrictives del govern... Quan són retallats els pressupostos destinats a cultura i a benestar social... Algú és capaç de sumar les despeses de tots aquests grans clubs?

Si algú —contestant a *Catalunya Cristiana*— realitza l'esmentada suma, arribarà sens dubte a una xifra més que astronòmica, inadmissible, incomprensible i fins i tot immoral.

Tots els clubs han acudit al mercat estranger. Si fins sembla una obligació tenir jugadors estrangers, i com més millor! Ah! i que no hi falti un negre! Algun club de reconegut prestigi que està endeutat fins al coll de la camisa, no és sabut d'on treu els diners per pagar fitxatges arximilionaris. No és pas aquest el cas del Barça, que no té problemes financers i s'ha permès el luxe de batre tots els rècords amb l'adquisició del brasiler Ronaldo, amb qui s'havia completat —després n'ha vingut un altre— l'actual legió estrangera del club. Aquest noi ha costat la modestíssima quantitat d'aproximadament dos mil sis-cents milions de pessetes. Si; ho heu llegit bé.

Si no se m'acaben els zeros, intentaré posar-ho amb xifres: 2.600.000.000 de pessetes. Davant d'aital barbaritat, no puc per menys que recordar les cent mil pessetes —100.000— que el Reial Madrid va pagar a l'Espanyol, el 1931, pel traspàs del millor porter del món; i la mateixa quantitat —100.000— que l'any següent els madrilenys van pagar també als periquitos —sempre necessitats de diners— pels internacionals Vantolrà i Padrós.

Si us molesteu a fer una petita operació

aritmètica, sabreu que amb el que ha costat aquest noi —en Ronaldo— l'any 1931 s'haurien pogut adquirir els 26.000 millors jugadors del món... I quin equip que n'hauriem fet!!

Dedicaré unes ratlles a Ricard Zamora (Barcelona, 1901-1978), el millor porter del món, ja que així va ser considerat en el seu temps, i recordat durant molts anys com el millor de tots els temps. Amb el transcurs dels anys el seu record s'ha anat esvaint i probablement molts dels nostres joves no tinguin altre noció de Zamora que la de la ciutat castellana. (*Sic transit gloria mundi.*) El jugador va passar de l'Espanyol al Barça el 1918/19, substituint Bruguera; va tornar al club de Sarrià el 1924/25, i, com he dit, fou traspassat al Reial Madrid el 1931. Va acomiadar-se de Barcelona en partit jugat a l'estadi —al qual vaig assistir— entre un combinat del Barça i l'Espanyol contra el Madrid. Recordo que en finalitzar el partit, en Zamora va restar uns segons a la porteria, pendent de quina seria la reacció del públic, però aquest inicià una ovació que va anar pujant de to i no s'acabava mai. No podia ser d'altra manera, tractant-se de qui havia donat tants moments de glòria al futbol català.

Ricard Zamora va morir essent directiu del club blanc-i-blau i està previst donar el seu nom a un dels carrers que sortien de la probable remodelació dels terrenys del camp de Sarrià.

Aquests records em transporten fins als inicis de la meua afecció al futbol de competició. Era la temporada 1921/22, quan jo tenia onze anys. Vaig iniciar-me amb tanta empena i amb tant d'interès que aquella temporada la recordo tan bé com si l'estés veient.

Aleshores, a nivell nacional només es disputava la Copa del Rei entre els camps regionals. A Catalunya teníem el grup A i el B —diferent categoria—; el grup A l'integraven aquella temporada: Barcelona, Europa, Espanyol, Sabadell, Internacional i Avenç —avui Sant Andreu—; el grup B el

formaven: Espanya, Martinenc, Terrassa, Badalona, Júpiter i Sants.

El Barça va ser campió de Catalunya i recordo que en la Copa del Rei va eliminar en les semifinals l'Sporting de Gijón per 7 a 1 i 1 a 1, i guanyà la final a la Reial Unió d'Irún, campió de Guipúscoa, per 5 a 1 en partit jugat al camp del Fortuna de Vigo —avui Celta de Vigo—. El cuer del campionat de Catalunya va ser l'Espanyol en la seva pitjor temporada; els dos partits amb el Barça els perdé per 9 a 0 i per 10 a 0, però cap al final va reaccionar i pogué mantenir la categoria, guanyant la promoció a l'Espanya, campió del grup B.

Aquella temporada defensava la porta del Barcelona el millor porter del món. La defensa, formada per Surroca i Planas, era la part més fluixeta de l'equip; en certa ocasió, en Planas, que havia estat molt

Portada de "XUT!" de 26 d'agost de 1930 dedicada a la marxa de Ricard Zamora cap a Madrid

criticat pel director del *Mundo Deportivo*, Torrents, l'esperà, de nit, en una cantonada, i l'obsequià amb una senyora pallissa.

L'Agustí Sancho era un mig centre excepcional; el seu pit feia la sensació d'un imà que atreïa tots els saques del porter contrari; parava la pilota amb el pit, l'hi deixava fer un botet que era seguit d'una passada matemàtica a l'extrem... Que n'era, de bonic, veure jugar en Sancho!

Completaven la mitja en Torralba, conegut per *la Vella*, i en Samitier, olímpic als setze anys, conegut per *l'Home Llago*, que es va posar el públic a la butxaca, si bé en certa ocasió l'obsequià amb una magnífica botifarra que sovint era recordada pel gran dibuixant i humorista Valentí Castanyes al setmanari *XUT!* També acabà la seva pràctica futbolística al Reial Madrid.

L'extrem dreta era en Vicenç Piera, de gran velocitat i centrades insuperables. A l'altre extrem jugava en Sagi-Barba, fill del famós bariton. L'interior dreta era en Vicenç Martínez, jugador molt tècnic. A l'esquerra, en Paulino Alcántara, metge i filipí d'origen, que entusiasmava el públic per les seves passades i pel seu xut extraordinari que aterroritzava els porters. I al centre de la davantera, en Gràcia tenia un cap d'or que aconseguia molts gols rematant les centrades dels extrems.

Foren internacionals: Zamora, Samitier, Alcántara, Sancho, Piera i Sagi. Els tres primers formaren en la selecció espanyola que fou la revelació de l'Olimpiada d'Anvers del 1920. Arribà a la final, però perdé per 2 a 0 davant l'amfitriona Bèlgica.

La temporada següent, el campió de Catalunya va ser l'Europa, que va perdre la final de la Copa del Rei davant l'Atlètic de Bilbao per 1 a 0. El modestíssim Europa d'avui no deixa de tenir un més que brillant historial. En foren jugadors internacionals: Pellicer, Cros i Alcázar.

Tornant al futbol d'avui, tan diferent del dels anys vint, ha començat la temporada

oficial 1996/97. Tant si ens agrada com si no ens agrada l'estrangerització del Barça, hem de desitjar al club culé que guanyi la Lliga, la Copa del Rei, la Copa d'Europa i totes les supercopes en joc. I també, com a barcelonins, desitgem grans èxits a l'equip dels periquitos; però, això sí... que no s'atreveixi a eliminar el Barça de cap competició!

... I ara va per tu, estimada mestressa de casa que has girat full després del primer paràgraf. Sigues bona minyona, sigues maca; no augmentis el sofriment del teu maridet amb les teves rondinades; pensa que ell, pobret, ja pateix prou esperant el gol que no arriba. Ja ho sabem que se n'abusa una mica massa... què, una mica? un bon tros!... què, un bon tros? encara més!... Però tingues paciència, esposa entranyable. Carrega't de paciència. Pensa que la paciència no deixa de ser una virtut; exerceix-la... que el Senyor ja t'ho tindrà en compte... Amén!

Pere Solé i Sans (soci núm. 1)

Rectificació. Als "records d'altres temps" del número passat, al darrer paràgraf de la primera columna de la pàgina 15, allà on diu: *el Senyor s'emportà, per aquest ordre, el seu pare, en Josep Urdeix i en Manolo Fabregat...*, ha de dir: *el Senyor s'emportà, per aquest ordre, el meu pare, en Josep Urdeix i en Manolo Fabregat.*

L'error és sols d'un lletra; però de teves a meves... El coordinador ha d'entonar, una vegada més, un *sincer mea culpa*.

Pel que fa a la fotografia de la pàg. 14, sembla que hi ha pocs dubtes que el segon jugador de subhastat (el del mig) era el meu oncle Josep Gaset. — **El coordinador.**

M'agrada recitar poesies

De petit anava a passar els estius amb el meu oncle capellà; nosaltres li dèiem el senyor oncle. Vivia amb la seva germana, la nostra tia Maria. De petit vaig anar a la Costa del Montseny i després a Àbrera, dos llocs d'on va ser rector.

L'oncle tenia una molt important biblioteca, i recordo que allí disfrutava llegint.

Com que tenia molta memòria i a ell li agradava la poesia, me'n donava perquè les estudiés i recités. Quan ho feia malament, em corregia, i si ho feia bé, s'emocionava i sovint li queien les llàgrimes.

Recordo molt les poesies de Francesc Casas i Migó, un poeta català que va morir molt jove. D'aquest poeta, em sé de memòria: *La masia, La germana de la caritat i L'onze de setembre de 1714*.

Vaig aprendre auques com: *L'auca de Montserrat i L'auca de la festa major de Vilafranca*. Vaig aprendre contes com: *L'home del sac i El ferrer de Figueres*.

Hi ha una poesia que vaig aprendre de molt jovenet, de la qual no sé ni el títol ni l'autor. Però és la que he recitat més vegades, sobretot durant el tres anys de mili que vaig fer a Elizondo (Navarra). I encara cada any, quan ens reunim els supervivents d'aquells anys de soldat, la recito. És aquesta:

*Jo sóc d'una terra on els homes es volen
els uns als altres com a bons germans.
Jo sóc d'una terra que bo i fent sardana
les vides s'uneixen donant-se les mans.*

*Sóc fill d'aquell poble que va veure un dia
les gestes famoses del Conqueridor,*

*del que, en ses entranyes, servava la glòria
de Roger de Llúria i de Roger de Flor.*

*Pàtria de grandeses i de gran història,
aquella que un dia en son Pirineu blanc,
un comte, en morir-se, deixava per glòria
clavats en l'escut quatre pals de sang.*

*Natura amorosa, que va de cada poble
a uns camp fencudíssims, orgull del comtat.
Jo sóc d'una terra que té per Patrona
a la Moreneta del bell Montserrat.*

*Es diu Catalunya per nom i és ma Pàtria.
Jo, com a fill d'ella, sóc bon català.
Jo sóc d'una terra que els fills que l'estimen,
porten barretina i el cor a la mà.*

I per acabar, voldria transcriure la primera poesia que vaig recitar als Lluïsos, quan tenia vuit anys, en una Festa de la Puríssima. (Aleshores, en aquesta festa, en lloc de fer comèdia, com cada diumenge, es feia una vetllada.) Se'n diu *La poma i la castanya*:

*Xamosa i tendra, una poma,
que era bé de cap de brot,
per més senyes camosina,
segur la reina de l'hort,
solia tenir conversa,
tot gronxant-la el ventitjol,
amb una castanya sèria
d'un castanyer d'allà al volt.
Un dia, tota eixerida,
traient els domassos bons,
i espolsant-se la rosada,
li deia a punta de jor:*

*—Per cert, companya rasposa,
que gasteu poques raons
i passeu el temps ficada
dintre del vostre pelló,
que us té sempre aminedeta
com un maridet gelós,
així, voltada de punxes,
si vegeu que feu poc goig.
Jo no us he vista la cara,*

*i tant veïnes com som!
Tindreu-la descolorida,
puix no us toca mai el sol.
Als passejants, si us guaiten,
sembla que els feu mal respòs.
A mi, me'n diuen, de coses!
I si me'n tiren, de flors!...*

*Mireu la poma galana,
si gasta bona color!...
Mentre xerrava la poma,
volant, volant, ve un merlot.
Quan me la veu tan gemada,
salta a la punta del brot
i picades van i venen,
la deixa feta un estrop.
Aleshores la castanya,
obrint un poc el pelló,
tragué el nas i sacsejant-se
li digué per bon consol:*

*—Si que us en diuen, de coses!
Si que us en tiren, de flors!
Aí, camosa, camosina,
Déu em guardi el meu pelló.*

Joan Homar i Gibert

cultura

Universitat Catalana d'Estiu

Prada de Conflent fa 28 anys que acull la celebració del curs intensiu universitari dels països catalans.

Viure entre aquesta gent que té ànsia d'aprendre, d'escollar i de dir és una experiència engrescadora.

En Miquel Porter i Moix és el president actual d'aquesta UCE.

El seu discurs d'inauguració del curs que dura del 16 al 25 d'agost de 1996 comença:

—Llibertat d'aprendre, llibertat d'ensenyar i llibertat de viure: aquesta és l'oferta que la UCE brinda a tots aquells que

estimen una llengua, una cultura i unes ganes d'acabar la vida i de treballar.

El dia 23.8.96 es féu un homenatge a Pompeu Fabra i a Pau Casals, els dos més destacats personatges que Prada de Conflent acollí els anys 40, en aquell llarg exili que començà l'any 1939.

En Pere Pellicer, un home de 86 anys sobre les espatlles que aguanten fermes, ens contà anècdotes de Fabra i Pau Casals.

En Miquel Porter i Moix ens acompanyà. Hi poguérem parlar en acabat l'acte i tingué paraules afalagadores per al nostre Centre Parroquial d'Horta quan n'hi parlàvem. La cara se li va il·luminar recordant aquelles magnífiques sessions de cinèforum que ens havia presidit.

L'ambient era impressionant durant l'acte i ho ha estat durant totes les jornades universitàries. Hi són representats els Països Catalans des de Salses a Guardamar, a més de l'Alguer, les illes Balears i Andorra.

L'actitud de joves i grans és de solidaritat, d'afany per a compartir, per a donar i rebre amistat, afecte ajuda mútua.

L'homenatge es féu davant la tomba de Pompeu Fabra, al cementiri de Parada on fou enterrat l'any 1948.

D.S.E.

La mort de Fabra

*Del llibre "Personatges inoblidables i altres records", de Joan Alavedra, re-
produïm els següents fragments:*

Prada era plena de catalans que havien vingut de pertot arreu. També hi havia escriptors rossellonesos de llengua catalana. [...] Feia tot just deu mesos, li havíem ofert el gran homenatge amb motiu dels seus 80 anys. [...] Mai, però, no s'havia congregat tanta gent al seu voltant com ara amb motiu de la seva mort.

El matí de l'enterrament, el saló de l'Alcaldia, les escales i la gran plaça eren plenes de persones que havien arribat de totes les poblacions. Prada tancà les botigues, i tothom estigué pendent de l'esdeveniment. La gent omplia les voravies i mirava amb respecte aquella manifestació extraordinària. La caixa, portada sobre les espatlles de quatre homes, a banda i banda, baixà les escales de l'Alcaldia i, travessant la plaça, es dirigí, lentament, seguida d'una gran gentada, cap a l'església. Aquesta ja era plena de la gent de Prada i de refugiats que, preveient l'aglomeració, havien anat a assegurar-se.

Vist des del balcó de l'Ajuntament, el taüt —cobert amb la bandera catalana, seguit per Rovira i Virgili, Pau Casals, un representant de la Universitat de Tolosa, un representant de la Prefectura, l'Alcalde de Prada, Ferran Rahola (gendre de Fabra), Amadeu Hurtado, Arthur Conte, Josep Tarradellas, Martí Barrera, Ventura Gassol, etc., i voltat pels que curaven dels relleus dels homes— semblava un vaixell abanderat seguint una mar de calma.

En arribar davant l'església, ens deturàrem, i el "grup de Prada" prengué el relleu. Els pocs que ho sabem, no havíem dit res a ningú del que anava a passar.

—Què espereu? —ens demanava la gent.

I, de sobte, el cap d'un amic que, venint de dintre de l'església, avançava entre la gentada, va dir-nos:

—Ara!

—Fermis! —cridà algú de nosaltres. I tots redreçàrem el cos. El taüt estava ben encaixat dintre de les espatlles.

—Un moment! Espereu que comenci!
I començà. A l'orgue de l'església esclatà, potent, el cant d'un himne. Les cames ens tremolaren.

—Aguanteu fort! Avanceu! A poc a poc!
Entràrem, pel passadís central, al ritme, majestuós i viril de l'antiga cançó, que resonava per aquelles voltes. Tothom s'havia posat dret, impressionat per aquell espectacle triomfal. Amb els ulls entelats per l'emoció, la gent mirava enlaire.

—Qui toca?

—Deu ser el meste Pau Casals...

Seguits per la multitud, arribàrem fins al centre de l'església, i ens hi deturàrem fins que la cançó s'acabà. Després, deixàrem el taüt damunt d'un túmul i ens retiràrem als costats, posant una cadira prop del fèretre. I aleshores, Pau Casals avançà sol, pel passadís central, amb el violoncel. Va assegurar's, i tocà: *Vine, dolça mort*, de Bach, i *El cant dels ocells*.

Era el primer concert que donava a l'església de Prada, on després n'ha donat tants! Era la primera vegada que hi tocava *El cant dels ocells*. I en quina ocasió! Prada, que durant molts anys fou "la ciutat de Pau Casals", des de la vinguda de Fabra havia esdevingut "la ciutat dels mestres". Ara l'un acomiadava l'altre en nom de tots nosaltres, de Catalunya. Feia només uns mesos que Casals havia tocat per a Fabra, a Prada, en el Banquet d'Homenatge. Ara tocava davant de la seva despulsa venerable, com en un darrer adéu al vell company d'exili...

En *El cant dels ocells*, tocat amb aquella expressió tan dolorosa, nosaltres vam sentir-hi un plany molt punyent d'enyorança. Fabra, però, potser aquell dia hi va copsar, amb una esgarripança, el sentiment que ha estat qualificat a Nord-Amèrica com "l'expressió més intensa d'un desig vehement de llibertat".

Joan Alavedra

The graphic features the number "50" in a large, bold, black font. The "0" is a thick ring with "1946" on the left side and "1996" on the right side. Below the "0" is a small "e" in a cursive font. The word "Aniversari" is written in a large, bold, cursive font across the bottom. The background is a detailed black and white illustration of a building with a clock tower and a flag.